

Zápis ze zasedání Studijní komise AS UK ze dne 14. dubna 2025

Přítomní: Pavel Linzer (PF), Bc. Rafael D. Berti (FHS), doc. Mgr. Cyril Brom, Ph.D. (MFF), Bc. Jakub Čech (PF), Tereza Entlerová (3.LF), Jakub Gogela (FF), Bc. Šimon Karban (PřF), Mgr. Richard Keračík (FF), PhDr. Jan Křovák (FSV), Paul Lafogiannis (LFP), Arnošt Polák (PřF), JUDr. Michal Říha, Ph.D. (PF), Jakub Sobotka (KTF), Mgr. Petr Šimůnek (MFF), PhDr. Barbora Štindlová, Ph.D. (ÚJOP), Bc. Jan Tkáčik (ETF), PhDr. Mgr. Helena Vomáčková, Ph.D. (FTVS), Mgr. Anna Altová, Ph.D. (PřF), RNDr. Michal Červinka, Ph.D. (FV), MUDr. Kateřina Grygarová (3.LF), PhDr. Petr Honč, Ph.D. (3.LF), Karel Mikulčák (LFP), Mgr. Daniel Vašek, Ph.D. (PřF)

Hosté: prof. MUDr. Milena Králíčková, Ph.D. (rektorka UK), prof. RNDr. Markéta Martínková, Ph.D. (prorektorka UK), prof. PhDr. Ladislav Křišťoufek, Ph.D. (prorektor UK), doc. MUDr. Jan Polák, Ph.D. (prorektor UK), doc. RNDr. Antonín Jančařík (děkan PedF UK), doc. RNDr. Jiří Pavlů, Ph.D. (proděkan MFF UK), Mgr. Richard Sabau (OSZS RUK), Mgr. Bc. Jaroslav Švec (OSZS RUK), Mgr. Diana Sýkorová (OSZS RUK), Mgr. Lenka Matochová (OSZS RUK), Mgr. Ing. Milada Pavia (OSZS RUK), Mgr. Simona Čwierzová (OSZS RUK), Mgr. Jakub Homolka, Ph.D. (OKVA RUK), Mgr. Jana Peková (OVKA RUK), doc. PhDr. RNDr. Josef Stráský, Ph.D. (MFF), RNDr. Andrej Farkaš (MFF)

Program:

1. Zahájení, schválení programu a zápisu z lednového zasedání komise
2. Informace o postupu v podpoře studia psychologie na UK
3. Informace ohledně elektronických diplomů
4. Návrh OR o standardech studijních programů
5. Návrh novely Stipendijního řádu
6. Studijní a zkušební řád
7. Různé

1. Zahájení, schválení programu a zápisu z lednového zasedání komise

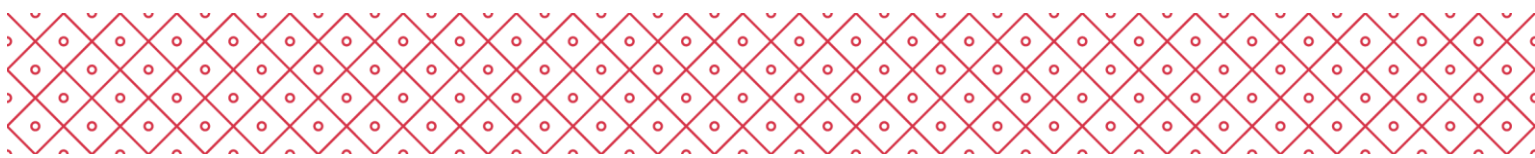
Pavel Linzer, předseda Studijní komise AS UK, přivítal všechny přítomné a zahájil zasedání Studijní komise AS UK. Představil návrh programu zasedání, který byl schválen tichým souhlasem.

Předseda Linzer se dále dotázal, zda má někdo z členů komise připomínky k zápisu ze zasedání Studijní komise AS UK ze dne 20. ledna 2025. Připomínky nikdo nevznnesl, zápis byl schválen tichým souhlasem.

2. Informace o postupu v podpoře studia psychologie na UK

Pavel Linzer, předseda Studijní komise AS UK, uvedl tento bod a předal slovo J.M. paní rektorce

J. M. paní rektorka uvedla, že Univerzita Karlova se dlouhodobě věnuje problematice rozvoje studia psychologie. Letos došlo k navýšení kapacity studijních programů v tomto oboru o 15 %. V současné době probíhají jednání o možných úpravách a inovacích v koncepci studia psychologie, a to včetně jeho větší provázanosti s dalšími obory a zavádění nových modelů

výuky. Nový koncept připravuje Pedagogická fakulta, která zohledňuje nejen potřebu navýšení kapacit, ale také zvýšení uplatnitelnosti absolventů.

Prof. Jančařík, děkan PedF UK, doplnil, že fakulta se zaměřuje především na podporu navazujících magisterských programů, neboť absolventi bakalářských studií v oboru psychologie bez navazujícího magisterského stupně nejsou způsobilí k výkonu profese, která je zákonem regulována. Jako problematické označil zejména zajištění povinných odborných praxí, které dle evropských standardů činí 400 hodin a musí být vykonávány na akreditovaných pracovištích, která jsou často obtížně dostupná. Tyto praxe jsou studentům poskytovány bezplatně.

Dále informoval, že navýšení kapacity bylo finančně pokryto z Fondu F, avšak fakulta se již nyní nachází nad limitem tzv. „normostudentů“. V současnosti probíhá akreditační řízení pro dva navazující magisterské dvouleté programy a jeden navazující jednoletý program. Všechny akreditační řízení čekají na vyjádření Rady vysokých škol a postupují standardním akreditačním procesem.

Závěrem pan děkan upozornil, že navzdory zvýšení počtu studentů se fakulta potýká s nedostatkem finančních prostředků. Tato situace může dále zkomplikovat zajištění odpovídajících odborných praxí, které jsou pro studenty psychologie nezbytné.

Rozprava

Bc. Čech opětovně zdůraznil důležitost systematické podpory studia psychologie, přičemž připomněl, že tato otázka byla v rámci AS UK projednávána již opakovaně. Uvedl, že v lednu 2025 bylo přijato usnesení týkající se návrhů principů, mimo jiné i zrušení desetiprocentního omezení počtu studentů psychologie. V této souvislosti vyjádřil obavu, zda bude dané usnesení adekvátně promítnuto do Principů rozdělování příspěvků a dotací na rok 2026, a to nejen ve vztahu ke studiu psychologie, ale i k dalším společensky potřebným oborům, na jejichž financování se podílí stát. Dále položil J. M. paní rektorce dotaz, jakým způsobem univerzita připravuje koncepční řešení této problematiky do budoucna, s tím, že navýšení kapacity o 20 % je z jeho pohledu nedostačující, a že společnost potřebuje navýšení spíše o 200 až 300 %. Navrhl také efektivnější využívání majetku Univerzity Karlovy, především prostřednictvím identifikace a uvolnění dosud nevyužívaných prostor a učeben, které by mohly být využity ke vzdělávání psychologů, a dále realizaci auditu využití univerzitních prostor.

J. M. paní rektorka v reakci uvedla, že diskuse o Principu rozdělování příspěvků a dotací pro rok 2026 se rozvine, jakmile bude návrh Principů představen, a to zejména v rámci Ekonomické komise, kde jsou přítomni i relevantní členové akademické obce. V souvislosti s problematikou prostor uvedla, že univerzitní budovy jsou historicky svěřeny do správy jednotlivým fakultám, což komplikuje centralizované plánování. Současně informovala, že univerzita zavádí elektronický systém pro pasportizaci budov, který by měl v budoucnu umožnit strategická rozhodnutí v oblasti správy a využití majetku. Rovněž uvedla, že se připravuje dvou- až tříletá systémová podpora pro malé studijní programy, na kterou se fakulty budou muset strategicky připravit.

Bc. Čech reagoval s tím, že v případě psychologie je možné ji z Principů vyjmout a nakládat s ní samostatně, byť by se jednalo o nesystémové opatření. Poukázal přitom na precedens financování teologických fakult. Vyjádřil přesvědčení, že v případě psychologie je odůvodněné uplatnit výjimečný přístup, vzhledem k výrazné disproporci mezi počtem absolventů vstupujících na trh práce a skutečnou společenskou poptávkou po psychologech.

Senátor **Gogela** informoval, že ke zvýšení kapacit v oboru psychologie dochází rovněž na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy – v bakalářském programu se počet přijímaných studentů zvyšuje z 50 na 60, v navazujícím magisterském programu pak z 65 na 75 studentů.

Závěrem **Bc. Čech** navrhl, aby se otázka rozvoje studia psychologie opětovně projednala na některé z nadcházejících schůzí Studijní komise. Zdůraznil, že je nezbytné hledat konkrétní řešení, která povedou k zásadnímu navýšení kapacit, a konstatoval, že od vedení univerzity zatím nezazněla žádná opatření směřující k tomu, aby v příštím roce byl počet přijatých studentů psychologie navýšen např. na 150 osob. Požádal, aby taková řešení byla na příštích zasedáních předložena k diskusi.

Bez usnesení.

3. Informace ohledně elektronických diplomů

Pavel Linzer, předseda Studijní komise AS UK, uvedl tento bod a předal slovo prof. RNDr. Markétě Martínkové, Ph.D., prorektorce pro studijní záležitosti.

Prorektorka Martínková informovala, že Univerzita Karlova intenzivně pracuje na zavedení systému elektronických diplomů s cílem zahájit jejich vydávání od 1. října tohoto akademického roku. Tato změna se bude vztahovat minimálně na diplomy vydávané po ukončení bakalářského, navazujícího magisterského, dlouhého magisterského a doktorského studia. Otázka zavedení elektronických rigorózních diplomů zůstává zatím otevřená, avšak pouze dočasně. V průběhu příprav se vyskytly závažné technické potíže, které nebyly původně očekávány, nicméně jejich řešení postupuje úspěšně a projekt je průběžně kontrolován téměř na týdenní bázi.

Mgr. Švec doplnil, že původní termín zahájení testovacího provozu stanovený na 14. dubna nebyl naplněn právě z důvodu technických komplikací. Nový pevně stanovený termín pro zahájení testovacího provozu je 16. června. V prvním červnovém týdnu proběhne koordinační schůzka se zástupci fakult, na níž bude prezentováno aktuální řešení, poskytnuty metodické materiály a domluven další postup včetně ukončení testovacího provozu.

Zdůraznil, že je klíčové, aby si fakulty mohly prakticky ověřit fungování systému ještě před tím, než budou studentům vydány první testovací elektronické diplomy. V následujících týdnech a měsících bude ve spolupráci s fakultami dolaďován finální produkt. V současné době probíhá úprava stávajících systémů a vývoj nových nástrojů, včetně aplikace pro generování výstupních souborů a uživatelských rozhraní pro absolventy, pracovníky studijních oddělení na rektorátu a pracovníky nakladatelství Karolinum.

Z databází SIS se již podařilo získat zhruba 90 % potřebných výstupů. Zpoždění bylo způsobeno především tím, že stávající stav databází SIS nebyl koncipován pro elektronizaci diplomů.

Rozprava

Bc. Čech vyjádřil obavu, že pokud úspěšně dokončí studium dne 12. září, nebude mu vydán elektronický diplom. Současně konstatoval, že Univerzita Karlova měla zavedení elektronických diplomů realizovat již v minulosti, avšak připustil, že odpovědnost za tuto situaci nenese současné vedení univerzity.

Prorektorka Martínková uvedla, že zpětné vydání elektronických diplomů je možné v případech, kdy jsou k dispozici kompletní data. Uvedla, že tuto možnost umožňuje novela zákona o vysokých školách, a to zejména v souvislosti s žádostmi absolventů o vydání stejnopisů diplomů.

Mgr. Švec doplnil, že Univerzita Karlova historicky neuchovávala prvopisy diplomů, a proto budou stejnopisy vydávány na novém formuláři. Vysoká škola má dle zákona možnost stanovit poplatek za tento úkon, což považuje za opodstatněné vzhledem k administrativní náročnosti zpracování žádostí jak na straně studijních referentů, tak i nakladatelství Karolinum. Uvedl rovněž, že tam, kde jsou údaje kompletní, bude možné podat žádost o vydání stejnopisu již

vystaveného diplomu na novém formuláři, přičemž absolvent si bude moci zvolit, zda chce diplom v tištěné nebo elektronické podobě.

Dr. Farkaš poukázal na možnost výrazné automatizace celého systému, jak je tomu např. na některých brněnských univerzitách.

Mgr. Švec v návaznosti na to uvedl, že hlavním cílem projektu je zajistit co nejširší dostupnost a uživatelskou přívětivost systému z pohledu absolventů. Současně upozornil, že v případě starších absolventů, u nichž databáze neobsahuje úplné údaje, bude vydání elektronického stejnopisu složitější, neboť bude vyžadovat ruční zpracování. V takových případech se proto počítá se zpoplatněním elektronické varianty stejnopisu. Zdůraznil, že zákon vysokým školám ukládá povinnost vydat absolventovi stejnopis diplomu.

Bez usnesení.

4. Návrh OR o standardech studijních programů

Pavel Linzer, předseda Studijní komise AS UK, uvedl tento bod a předal slovo doc. MUDr. Janu Polákovi, Ph.D., MBA, prorektoru pro koncepci a kvalitu vzdělávání.

Prorektor Polák představil návrh novely opatření rektora, která přináší rozsáhlé změny v oblasti standardizace studijních programů. Klíčovou novinkou je povinnost vymežit u každého předmětu tzv. výsledky učení. Významnou úpravou je rovněž přehodnocení přístupů k výuce cizího jazyka a k výuce předmětů vedených v cizím jazyce. Návrh již prošel připomínkovým řízením ze strany fakult, Rady pro vnitřní hodnocení a dalších zainteresovaných subjektů. Nově je zpřesněna metodika výpočtu studijní zátěže a zavádí se limity pro maximální počet současně vedených kvalifikačních prací: 20 bakalářských, 15 diplomových a zpravidla 5, maximálně však 10 disertačních prací. Souhrnný limit činí 20 vedených prací v jednom okamžiku. Uvedl, že nové standardy budou vyžadovány až při reakreditacích či pětiletých hodnoceních, a tudíž nenabydou účinnosti plošně ke stejnému datu.

Dr. Červinka navrhl zavedení vzorového formuláře „Sylabus předmětu“, jak je běžné na zahraničních univerzitách. Uvedl, že v praxi často naráží na nejednotné pojetí sylabu – někteří jej chápou jako pouhý přehled témat, jiní očekávají dokument s výukovými cíli, metodami a časovou strukturou výuky. Kvalitně zpracovaný sylabus by podle něj usnadnil orientaci jak studentům, tak novým zahraničním zaměstnancům a zároveň by podpořil návaznost výuky.

Prorektor Polák uvedl, že část těchto požadavků bude nově řešena prostřednictvím povinného vymezení výsledků učení. Připustil, že pojem sylabus je skutečně využíván různě napříč fakultami a obory, což sjednocení komplikuje. Vyjádřil však podporu myšlenky vytvoření sjednoceného vzoru.

Senátor Arnošt Polák otevřel otázku zaváděného „mezinárodního rozměru“ studijních programů a požádal o upřesnění, co se rozumí garancí jazykových kompetencí vyučujících u cizojazyčné výuky. Navrhl, aby se obdobná formulace týkala i pedagogických kompetencí všech vyučujících, bez ohledu na jazyk výuky.

Prorektor Polák odpověděl, že zavedení ověřování pedagogických kompetencí by bylo žádoucí a osobně by jej podpořil. V otázce jazykových kompetencí uvedl, že návrh záměrně neobsahuje konkrétní úroveň jazykové certifikace, neboť řada vyučujících má jazykové schopnosti získané praxí v zahraničí. Ověřování jazykové způsobilosti by mělo probíhat na úrovni fakult a programových rad, nikoli centrálně. Dokument proto obsahuje pouze obecnou formulaci, že jazyková kompetence je žádoucí, a v případě pochybností má být věc řešena na místní úrovni.

Pokud by Akademický senát přijal usnesení požadující zohlednění pedagogických kompetencí, univerzitní vedení by jej podpořilo.

Předseda komise **Linzer** se dotázal na důvod úpravy limitů vedených kvalifikačních prací. Pan prorektor Polák vysvětlil, že změna je reakcí na dřívější usnesení Akademického senátu a podněty z praxe. Původně byl limit stanoven na pět disertačních prací, nově se zavádí formulace „zpravidla pět, maximálně deset“. Celkový počet vedených prací nesmí překročit dvacet.

Dr. Červinka upozornil, že zavedení těchto limitů může vyvolat kontroverze, podobně jako by tomu bylo u povinných pedagogických vizitací. Poukázal rovněž na problém, že řada vyučujících byla přijímána v době, kdy se s výukou v cizím jazyce nepočítalo, a jejich jazyková způsobilost nebyla ověřována, přesto dnes v angličtině běžně vyučují. Studenti si často stěžují, že vyučující mají horší jazykové kompetence než oni sami, a neexistuje standardizovaný mechanismus ověřování. Upozornil také na problematiku slovenských vyučujících, pro něž je čeština cizím jazykem, přičemž neexistuje standardní certifikace jazykové způsobilosti v češtině.

Prorektor Polák upřesnil, že výukou v cizím jazyce se zpravidla rozumí výuka v angličtině, výjimečně v němčině nebo francouzštině. Doporučil zvážit upřesnění této formulace v dokumentu. K otázce slovenštiny uvedl, že jde o citlivé téma – jednak kvůli klesající jazykové srozumitelnosti u mladších generací, jednak kvůli rostoucímu počtu studentů, pro něž je čeština druhým cizím jazykem.

Dr. Červinka varoval před možnými stížnostmi studentů, kteří nemusí porozumět výuce vedené ve slovenštině, což může vyvolat pochybnosti o férovosti zkoušení. Uvedl, že na některých fakultách se maturita ze slovenštiny automaticky uznávala jako ekvivalent maturitní zkoušky z češtiny, avšak podobný mechanismus pro vyučující formálně neexistuje.

Předseda komise **Linzer** uvedl, že například na Právnické fakultě UK byla v minulosti slovenština de facto zvýhodněna jako jazyk kvalifikačních prací – studenti mohli psát práce ve slovenštině bez souhlasu vedoucího, zatímco pro angličtinu bylo třeba výslovné povolení. Tato praxe byla změněna a nyní je slovenština posuzována stejně jako ostatní cizí jazyky.

V závěru předseda komise **Linzer** konstatoval, že diskuse byla obsáhlá a přinesla řadu relevantních podnětů. Navrhl vzít debatu jako výchozí bod pro další jednání v budoucnu.

Bez usnesení.

5. Návrh novely Stipendijního řádu

Pavel Linzer, předseda Studijní komise AS UK, uvedl tento bod a předal slovo prof. RNDr. Markétě Martínkové, Ph.D., prorektorce pro studijní záležitosti.

Prorektorka Martínková uvedla, že předkládaný návrh představuje novelu stávajícího Stipendijního řádu, avšak upozornila, že v průběhu příštího akademického roku bude připraven a předložen zcela nový návrh Stipendijního řádu Univerzity Karlovy. Aktuální novela je nezbytná pro zajištění účinnosti nové koncepce doktorského studia, vycházející z novely zákona o vysokých školách, s účinností od 1. října 2025. Z tohoto důvodu bylo do návrhu zařazeno několik ustanovení týkajících se způsobů financování doktorského studi

Mgr. Švec doplnil, že novela zavádí nový pojem „doktorský příjem“, který je definován jako souhrn dvou složek – odměny za práci a doktorského stipendia. „Odměna za práci“ je legislativní zkratkou pro částku odpovídající dvěma třetinám hrubé mzdy či platu, kterou doktorand pobírá za činnost spojenou s tvůrčími aktivitami v rámci disertačního projektu. Tyto pojmy jsou upraveny

v článku 12, který dosud komplexně definoval systém doktorských stipendií na Univerzitě Karlově. V současné podobě se však jedná spíše o teoretické vymezení a zavedení pojmů bez přímých normativních dopadů.

Za zásadní považoval Mgr. Švec ustanovení, které stanovuje výši minimálního doktorského příjmu. Uvedl, že pro studenty nastupující ke studiu od 1. října 2025 bude minimální příjem činit 1,2násobek minimální mzdy. Pro stávající doktorandy zůstává v přechodném období zachována fixní částka ve výši 17 500 Kč měsíčně. Tento krok má podle jeho slov sblížovací charakter a směřuje ke zmírnění dosavadního nepoměru mezi výší doktorandského příjmu a životními náklady. Od akademického roku 2026/2027 by pak mělo dojít ke sjednocení obou režimů, kdy minimální doktorský příjem bude činit 1,2násobek minimální mzdy pro všechny studenty bez rozdílu data nástupu do studia.

Závěrem Mgr. Švec poznamenal, že novela obsahuje i další změny převážně procesního charakteru, například úpravu lhůt pro odvolání, které mohou být předmětem další diskuse.

Rozprava

Předseda Komise **Linzer** vznesl dotaz týkající se započitatelné části odměny za práci v rámci doktorského příjmu. Uvedl, že není zcela jasné, zda se za tvůrčí činnost považuje i výuka seminářů, pokud je doktorand zároveň zaměstnán jako asistent na fakultě.

Mgr. Švec reagoval, že o započitatelnosti dané činnosti musí rozhodnout příslušný orgán, přičemž klíčovým kritériem je, zda jde o činnost přímo související s disertační prací. Pokud taková souvislost existuje, je možné výdělek z této činnosti zahrnout do odměny za práci.

Prorektor Křišťoufek doplnil, že Univerzita Karlova v této věci usiluje o nastavení přístupu, který bude současně flexibilní i dostatečně restriktivní. V návaznosti na zavedení pojmu „doktorský příjem“ bude vytvořena metodika, která přesně definuje, jaké složky mzdy lze započítat jako odměnu za tvůrčí činnost. Uznatelnost bude podmíněna výslovným uvedením této činnosti v popisu práce uvedeném v pracovní smlouvě. Běžná výuka nebude považována za uznatelnou výzkumnou činnost, pokud nebude výslovně propojena s disertačním projektem (např. u výzkumu v oblasti didaktiky). Cílem metodiky je jasné a aplikovatelné vymezení výzkumné činnosti v úzkém smyslu slova.

Mgr. Švec dále objasnil, že výše doktorského příjmu může být v průběhu roku ovlivněna různými změnami – například ukončením pracovního poměru. V těchto případech je nutné posoudit, zda doktorand nadále dosahuje minimálního stanoveného příjmu, a upravit výši stipendia. Uvedl také, že fakulty mají možnost stanovit minimální výši stipendia (např. 15 000 Kč). Pokud doktorand obdrží započitatelný příjem ve výši minimálního doktorského příjmu, nárok na stipendium zaniká. V případě negativního hodnocení oborové rady (např. klasifikace „B“ nebo „C“) může být stipendium sníženo na polovinu, a to i pod stanovené fakultní minimum.

Prorektorka Martínková zdůraznila, že hodnocení oborové rady se vztahuje výlučně na stipendijní část doktorského příjmu a nijak neovlivňuje pracovněprávní vztahy, které má doktorand sjednané. Upozornila, že v některých případech může vzniknout nerovnost – např. mezi doktorandem financovaným pouze ze stipendia a doktorandem s pracovním poměrem, pokud oba obdrží negativní hodnocení. Zatímco prvnímu bude stipendium sníženo, druhý bude nadále pobírat mzdu. Taková situace sice působí nespravedlivě, ale právně je neřešitelná, neboť univerzita nemůže zasahovat do mzdové složky, která je vázána na pracovní smlouvu. Poukázala však na to, že i v pracovněprávním vztahu existují nástroje k vyvození důsledků v případě neplnění výzkumných povinností.

Prorektor Křišťoufek reagoval na předchozí připomínku s tím, že je třeba rozlišovat mezi skutečnou nespravedlností a důsledky legitimního nastavení systému. Uvedl, že pokud školitel uznává výkon doktoranda jako dostačující, mělo by se to promítnout i do hodnocení oborové rady. V opačném případě by měl školitel nebo pracoviště provést korekci pracovního úvazku. Celý systém pak označil za přehledný model vyvažování příjmových složek.

Dr. Farkaš upozornil na riziko přílišné administrativní zátěže. Uvedl, že doktorandi zapojení do grantových projektů často podléhají častým změnám v mzdových výměrech. V praxi by to mohlo znamenat, že děkan bude nucen vydávat nové rozhodnutí o výši stipendia i několikrát během semestru. Navrhl proto řešení, při kterém by děkan stanovil pouze minimální hranici měsíčního příjmu, a jakékoliv navýšení nad tuto hranici by nebylo důvodem ke změně rozhodnutí.

Mgr. Švec konstatoval, že uvedený návrh není právně realizovatelný. Systém neumožňuje pracovat s podmíněnými výroky typu „pokud nastane X, pak nastane Y“. Uvedl, že děkan může stipendium přiznat i ve vyšší výši a případně tolerovat dočasné překročení celkové hranice, přičemž formálně nemusí reagovat. Přesto je nutné akceptovat stávající legislativní rámec a přizpůsobit se jeho pravidlům.

Prorektor Křišťoufek doplnil předchozí diskusi a uvedl, že v návaznosti na připomínky pana Dr. Farkaše bude skutečně nutné, aby fakulty i jednotlivé výzkumné týmy přistupovaly k plánování financování doktorandů s vyšší mírou důslednosti. Upozornil, že vedlejší příjmy doktorandů musí mít jasný právní základ – pracovní smlouvu či dohodu s konkrétním vymezením úvazku a odměny. Příkladem dobré praxe zmínil přístup Farmaceutické fakulty, která plánuje zajistit základní doktorský příjem prostřednictvím pracovního poměru, přičemž stipendium bude sloužit jako nástroj pro krizové situace. V případě negativního hodnocení bude možné zároveň upravit pracovní úvazek i výši stipendia tak, aby celkový příjem doktoranda odpovídal snížené výkonnosti. Tento model označil za systémově funkční a vnitřně konzistentní, za předpokladu odpovídající koordinace rozhodnutí napříč fakultními strukturami.

Dr. Farkaš poukázal na riziko administrativní zátěže, zejména v případech, kdy je příjem doktorandů tvořen z různých grantů s odlišnými harmonogramy. Upozornil, že grantové zdroje často neodpovídají rytmu akademického roku, což může vést k výkyvům v příjmech, které bude nutné neustále administrativně řešit – např. formou pravidelného vydávání nových rozhodnutí děkana o výši stipendia. Uvedl, že na Matematicko-fyzikální fakultě je takový scénář zcela realistický, zejména v lednu, kdy končí řada grantů.

Mgr. Švec reagoval s tím, že pokud je příjem z grantu stabilní, není nutné do něj aktivně zasahovat. Doporučil, aby již původní rozhodnutí o stipendiu počítalo s časovým omezením grantu a obsahovalo například formulaci „po dobu trvání grantu, nejdéle však do...“. Zdůraznil však, že systém nepřipouští podmíněné výroky typu „pokud nastane X, pak nastane Y“ a že výše stipendia musí být v rozhodnutí jednoznačně stanovena pro konkrétní období. Dále připomněl, že z návrhu novely byly vypuštěny dvě dosavadní možnosti motivačního navýšení stipendia – konkrétně ustanovení o navýšení o 2000 Kč po složení státní doktorské zkoušky a ustanovení o doplňkovém stipendiu ve vztahu k pojistnému. Zmíněné části byly vypuštěny ve snaze o zjednodušení a přehlednost předpisu. Uvedl rovněž zkrácení odvolací lhůty ze 30 na 15 dnů a zavedení elektronické komunikace, zakotvené v novém článku 20.

Dr. Červinka připomněl, že původní motivační ustanovení vycházelo z doby, kdy základní výše stipendia činila 6000 Kč měsíčně. Navýšení po složení státní zkoušky bylo vnímáno jako motivační prvek a podpořilo včasné plnění studijních povinností. Vyslovil otázku, zda bude podobný motivační mechanismus zachován i v nové právní úpravě.

Prorektorka Martínková uvedla, že nový systém klade důraz na kvalitní zpracování individuálních studijních plánů, které musí obsahovat jasně formulované cíle a postupy.

Zdůraznila odpovědnost fakult za vytvoření podmínek, které umožní systém efektivně fungovat. Dále informovala, že v návrhu Studijního a zkušebního řádu pro doktorské studium se nově uvažuje o zavedení tzv. přípravy na disertační práci, která by nahradila původně navrhovaný kolokvium. Nejedná se o klasickou zkoušku, nýbrž o nástroj ověřující odbornou orientaci studenta v tematickém okruhu disertační práce. O konkrétní podobě rozhodne oborová rada, která nese hlavní odpovědnost za odbornou stránku doktorského studia.

Bez usnesení.

6. Studijní a zkušební řád

Pavel Linzer, předseda Studijní komise AS UK, uvedl tento bod s tím, že návrh již byl před měsícem podrobně projednán v rámci komise. Z tohoto důvodu navrhl, aby nebyl předpis znovu představován v celém rozsahu, ale aby se rozprava zaměřila přímo na jednotlivé sporné či významné body návrhu. Zároveň avizoval, že k pozměňovacím návrhům bude věnována zvláštní pozornost na květnovém zasedání komise.

Rozprava

Článek 12 – studijní plány sdruženého studia

Senátor **Gogela** uvedl, že systém major a minor oborů není zaveden na všech fakultách – např. na lékařských fakultách nebo na Právnické fakultě se tento model neuplatňuje, zatímco na Přírodovědecké fakultě, MFF UK či Pedagogické fakultě již funguje. Aktuální návrh podle něj víceméně reflektuje stav existující na některých fakultách.

Dále poukázal na nesoulad mezi návrhem článku 12 a novelou vysokoškolského zákona. Uvedl, že podle návrhu je změna minoru omezena na zápis do druhého ročníku, zatímco novela zákona připouští přestup kdykoli během studia. Označil tuto rozdílnou praxi za nesystémovou a navrhl, aby možnost změny minoru byla koncipována obdobně jako přestup, tedy s tím, že konkrétní podmínky si stanoví jednotlivé fakulty.

Z praktického hlediska upozornil na situaci, kdy si studenti zapisují předměty z jiného oboru jako volitelné a teprve později se rozhodnou tento obor zvolit jako minor. Pokud mají potřebné předměty již splněny, není podle něj důvod jim změnu neumožnit. Zejména na Filozofické fakultě je běžné, že studenti druhý obor přidávají až ve druhém či třetím ročníku, kdy mají lepší orientaci ve svém zaměření. Systém, který by umožnil flexibilnější změny, by podle něj mohl přispět ke snížení neúspěšnosti ve studiu.

Prorektorka Martínková uvedla, že návrh článku 12, odst. 4 se snaží vymezit změnu oboru přesněji, ale zároveň je nutné rozlišovat mezi změnou oboru a přestupem – z právního hlediska jde o odlišné instituty. Upozornila, že některé fakulty mohou výslovně rozhodnout, že určité typy přestupů nepovolí, a tato skutečnost musí být v předpisu zohledněna.

Mgr. Sýkorová dále rozvedla, že automatický přechod v rámci sdruženého studia je nastaven jako relativně jednoduchý proces, který je administrativně méně náročný. Naproti tomu přestup představuje komplexní postup, zahrnující posuzování celé řady podmínek, což pro fakulty znamená významnou administrativní zátěž. V ojedinělých případech však bude i nadále možné, aby fakulty umožnily přidání nebo odebrání minoru prostřednictvím přestupu – interně je tato operace často označována jako „dropnout minor“ či „přidat minor“. Přesto by podle ní měla zůstat možnost automatického zařazení omezena pouze na případy, které jsou z pohledu fakulty snadno administrativně realizovatelné.

Senátor **Gogela** v reakci upozornil, že jednotná úprava pro všechny fakulty může být problematická. Například Filozofická fakulta by si přála větší flexibilitu, zatímco Matematicko-fyzikální fakultě, kde se pracuje s pevně danými kombinacemi major/minor, by rozsáhlejší volnost mohla spíše překážet. Navrhl proto, aby předpis umožňoval určitou míru autonomie a fakulty si mohly podmínky specifikovat v rámci svých pravidel pro organizaci studia.

Článek 26 odst. 4 – Vypisování kontrol studia

Senátor **Gogela** zmínil poznámku k právní preciznosti formulace článku 26 odst. 4. Uvedl, že mu ve znění návrhu chybí jednoznačné určení subjektu, který stanovuje lhůty pro přihlášení a odhlášení ke zkouškám. Z právního hlediska by podle něj mělo být výslovně uvedeno, kdo tyto podmínky určuje.

Prorektorka Martínková uvedla, že pedagogové při vypisování termínů zohledňují organizační potřeby výuky a sami určují, s jakým časovým předstihem je pro ně reálné termíny uzavřít – například 48 hodin předem, aby bylo možné připravit podklady ke zkoušce, jako jsou tištěné testy.

Senátor **Gogela** v návaznosti na tuto odpověď upozornil na praktické problémy, které studentům často vznikají při odhlašování z termínů. Poukázal na to, že by tyto lhůty měly být jasně upraveny – ideálně v pravidlech pro organizaci studia příslušné fakulty. Uvedl, že v praxi existují rozdíly mezi fakultami a že je třeba výslovně zakotvit možnost fakulty upravit si tyto podmínky podle svých potřeb.

Předseda Studijní komise **Pavel Linzer** uvedl, že na některých fakultách – např. na jeho domovské fakultě – je tato problematika nastavena rozumně a funkčně, ale zároveň se dotázal, zda bude vůle takovou úpravu výslovně začlenit i do samotného znění předpisu. Upozornil, že právní přesnost formulací by neměla být ponechána pouze na zvyklostech nebo dobré praxi.

Gogela doplnil, že jeho cílem není narušit autonomii fakult, ale pouze zajistit, aby znění předpisu výslovně umožňovalo fakultám upravovat podmínky pro přihlašování a odhlašování ze zkoušek v rámci pravidel pro organizaci studia. Zmínil, že některé fakulty využívají specifické formy hodnocení, jako jsou klauzurní práce, což vyžaduje individuální přístup. Výslovné zakotvení této možnosti v předpisu by předešlo interpretačním nejasnostem.

Na závěr předseda studijní komise **Linzer** odkázal kol. Gogelu s touto připomínkou na projednání v rámci Legislativní komise.

Článek 27 odst. 4 – Lhůta pro opravení písemných kontrol studia

Senátor **Gogela** upozornil na změnu ve znění lhůty pro opravu písemných kontrol studia. Podle návrhu je vyučující povinen opravit písemné práce nejpozději do 10 pracovních dnů, a to „bez zbytečného odkladu“. Ve stávajícím Studijním a zkušebním řádu je však uvedena lhůta 10 až 14 kalendářních dnů a výslovně se nedoporučuje používat pojem „pracovní dny“. Podle jeho názoru je tedy výsledná lhůta v praxi víceméně obdobná.

Zároveň však upozornil, že stávající řád umožňoval fakultám tuto lhůtu vnitřním předpisem dále zkrátit, což návrh nového znění již výslovně neobsahuje. Z pohledu studenta by však podle něj bylo žádoucí, aby byla možnost zkrácení lhůty jednoznačně zachována. Vyjádřil přesvědčení, že by tato možnost měla být ve znění výslovně uvedena, aby bylo zajištěno, že fakulty mohou lhůtu upravit vstřícněji.

Mgr. Sýkorová uvedla, že si není vědoma toho, že by některá fakulta skutečně přistoupila ke zkrácení této lhůty ve svých pravidlech pro organizaci studia.

Dr. Červinka reagoval s informací, že na FSV UK je tato lhůta zkrácena na 7 dnů.

Mgr. Sabau doplnil, že fakulta má možnost tuto lhůtu zkrátit i bez výslovného zmocnění ve Studijním a zkušebním řádu, prostřednictvím svých pravidel pro organizaci studia.

Gogela však opětovně zdůraznil, že by považoval za vhodné, aby tato možnost byla ve znění řádu výslovně zakotvena, a nikoli ponechána pouze na výkladu nebo nepsané praxi.

Článek 27 odst. 5 – lhůta pro nahlížení do výsledků písemných kontrol studia

Senátor **Gogela** otevřel otázku praktické dostupnosti nahlížení do opravených písemných prací během letního období. Uvedl, že by považoval za vhodné, aby lhůta pro nahlížení do výsledků písemné kontroly studia neběžela během července a srpna, tedy v období letních prázdnin.

Mgr. Sabau reagoval s tím, že v drtivé většině případů by i současně navržené znění nemělo způsobovat problémy. Uvedl, že nahlížení do prací je běžně založeno na dohodě mezi studentem a vyučujícím, a pokud například vyučující není během prázdnin přítomen, lze s nahlédnutím počkat do září. Lhůta stanovená předpisem tak představuje pouze minimální rámec, přičemž v praxi je možné přistoupit k individuálnímu řešení.

Gogela však zopakoval, že jeho návrh míří k systémovému ošetření situace, která jinak může být pro studenta nevýhodná. Uvedl modelový příklad, kdy student skládá zkoušku v červnu a výsledek mu je oznámen s odstupem 10 pracovních dnů jako neúspěšný. Pokud by chtěl nahlédnout do své opravené práce nebo podat žádost o přezkum, může se dostat do složité situace — během července a srpna bývá provoz na fakultách omezený, vyučující i studenti často nejsou fyzicky přítomni, a běžná komunikace může váznout.

V takovém případě by student mohl fakticky přijít o možnost své právo vykonat, neboť by mu uplynula lhůta bez reálné možnosti nahlédnutí do práce, případně bez možnosti efektivně reagovat. Z těchto důvodů navrhl, aby se běh lhůty v červenci a srpnu přerušil nebo pozastavil, podobně jako je tomu v některých jiných správních nebo akademických řízeních.

Článek 90 odst. 1 – Studijní informační systém

Senátor **Gogela** upozornil na znění článku 90 odst. 1, který odkazuje na „elektronický informační systém univerzity“. Uvedl, že na FF UK je využívána vlastní fakultní aplikace pro podávání žádostí, která je mezi studenty i akademickými pracovníky oblíbená. Podle jeho slov aplikace nabízí funkce, které nejsou v centrálním systému SIS dostupné, a z uživatelského hlediska je výrazně přívětivější.

Připomněl, že tato skutečnost byla již předmětem připomínkového řízení k jednomu z univerzitních opatření, v rámci něhož fakulta uvedla, že její vlastní aplikace je plně legitimní, protože fakulta je integrální součástí univerzity. Z toho vyplývá, že i fakultní systém může být chápán jako součást elektronického informačního systému univerzity ve smyslu právního rámce řádu.

Prorektorka Martínková v reakci potvrdila, že danou záležitost již komunikovala se studijní proděkankou Filozofické fakulty. Uvedla, že i fakultní systém splňuje podmínky článku 90 odst. 1, a že tedy jeho využívání bude i nadále možné v rámci univerzitního právního rámce.

Článek 61 odst. 3 – Složení zkušební komise u Ph.D. studia

Dr. Grygarová otevřela rozpravu k otázce složení zkušební komise u státní doktorské zkoušky. Uvedla, že pokud správně rozumí navrženému znění, jedná se o jedinou zkoušku v rámci studia,

kde je studentovi přiznán pouze jeden opravný termín. Vzhledem k tomuto omezení navrhl, aby bylo do předpisu výslovně zakotveno, že složení komise u druhého (opravného) pokusu by mělo být alespoň částečně obměněno, a to s cílem zvýšit objektivitu a důvěru v regulérnost procesu.

Mgr. Sýkorová reagovala s tím, že nově bude státní doktorská zkouška sestávat pouze z obhajoby disertační práce, což znamená, že členové komise zpravidla již práci hodnotili formou posudků nebo jiným způsobem, a jejich opakované zařazení do komise je tak přirozené. Upozornila rovněž na skutečnost, že řada doktorských programů je personálně velmi úzká, a výrazná obměna komise by v některých případech nemusela být vůbec realizovatelná. Podle aktuálně platných pravidel navíc mohou být členy komise pouze osoby s příslušnou vědecko-pedagogickou kvalifikací (profesoři, docenti, mimořádní profesoři a schválení odborníci), což možnosti výběru dále omezuje.

Dr. Grygarová doplnila, že jejím cílem není zavádět plošnou povinnost obměny, ale spíše vytvořit prostor pro její doporučené provedení tam, kde je to možné. Navrhla například formulaci: „Je-li to vzhledem k personálnímu obsazení možné, složení komise by se při druhém termínu mělo lišit.“ Podle jejího názoru by taková úprava přispěla k posílení důvěry studentů ve férovost zkouškového procesu, zejména v případech, kdy dojde k neobhájení disertační práce i přes splnění všech předepsaných podmínek.

Prorektorka Martínková upozornila, že u druhého pokusu o vykonání státní doktorské zkoušky je běžnou praxí přítomnost nezávislého pozorovatele z vedení fakulty (např. proděkana), jehož úkolem je dohlížet na regulérnost průběhu zkoušky. Tím je podle ní již nyní zajištěna vyšší míra objektivity.

Současně vyjádřila obavu, že zakotvení doporučení ke změně složení komise do textu předpisu by mohlo být záminkou k právním sporům, zejména pokud by student, který u zkoušky neuspěl, tvrdil, že fakulta měla personální možnosti k obměně a přesto tak neučinila. V takovém případě by mohlo dojít ke zpochybnění platnosti celého řízení.

Předseda komise **Linzer** vyjádřil pochopení pro uvedené obavy, avšak uvedl, že doplnění podmíněné formulace by podle jeho názoru bylo obhajitelné. Pokud by předpis stanovil, že ke změně složení komise má dojít „v případě, že to personální kapacity umožňují“, pak je takové tvrzení ověřitelné – například v situaci, kdy v daném oboru působí pouze omezený počet způsobilých odborníků. V jiných případech by však tato možnost mohla být využita a přispět ke zvýšení důvěryhodnosti celého procesu.

Mgr. Sýkorová vyjádřila obavu z právní nejednoznačnosti takového ustanovení. Podle jejího názoru by nebylo snadno určitelné, kdo by měl nést odpovědnost za posouzení personálních kapacit a kdo by případně dokazoval, že složení komise nebylo možné změnit. Taková formulace by podle ní mohla být zdrojem interpretací a právních pochybností, což by ve svém důsledku mohlo narušit stabilitu systému.

7. Různé

Do bodu Různé se nikdo nepřihlásil a jednání bylo ukončeno v 20:15 hod.

Zapsal: Jan Jirmus, tajemník Legislativní komise AS UK
Za správnost: Pavel Linzer, předseda Studijní komise AS UK